

ROZSTRZYGNĘCIE NADZORCZE
WOJEWODY LUBUSKIEGO
Nr NK-I.4131.32.2015.ABej

z dnia 6 marca 2015 r.

Rada Miejska w Trzcielu

Na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity: Dz.U. z 2013 r., poz. 594 ze zm.) stwierdzam nieważność uchwały Rady Miejskiej w Trzcielu Nr IV/20/2015 w sprawie przyjęcia planu pracy Komisji Rewizyjnej Rady Miejskiej w Trzcielu na 2015 rok, w części, tj. :

- w zakresie punktu 3. „ III kwartał”, podpunkt 2. w brzmieniu : „ Kontrola wpływów i wydatków POŚ „ Mrówka” spółka z o.o. w Trzcielu za 2014 r.” - w tabeli stanowiącej Załącznik Nr 1 do uchwały.

Uzasadnienie

W dniu 29 stycznia 2015 r. Rada Miejska w Trzcielu podjęła uchwałę Nr IV/20/2015 w sprawie przyjęcia planu pracy Komisji Rewizyjnej Rady Miejskiej w Trzcielu na 2015 rok. Uchwała została doręczona organowi nadzoru w dniu 6 lutego 2015 r.

Po dokonaniu analizy prawnej organ nadzoru stwierdza, że uchwała w części, tj. w zakresie punktu 3. „ III kwartał”, podpunkt 2. w brzmieniu : „ Kontrola wpływów i wydatków POŚ „ Mrówka” spółka z o.o. w Trzcielu za 2014 r.” - w tabeli stanowiącej Załącznik Nr 1 do uchwały, istotnie narusza prawo, tj. art. 18 a ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (tekst jedn. Dz. U. z 2013r., poz. 594 ze zm.) – zwanej dalej „ ustawą”.

Zgodnie z dyspozycją art. 18a ust. 1 ustawy rada gminy kontroluje działalność wójta, gminnych jednostek organizacyjnych oraz jednostek pomocniczych gminy; w tym celu powołuje komisję rewizyjną.

Na podstawie tego przepisu rada gminy została upoważniona do powołania wewnętrznego organu jakim jest komisja rewizyjna w celu wykonywania funkcji kontrolnej. Jednocześnie ustawodawca określił zakres podmiotowy kontroli sprawowanej przez radę gminy ustalając, że jest to działalność wójta, gminnych jednostek organizacyjnych oraz jednostek pomocniczych gminy. W art. 18 a ust 4 ustawodawca wskazuje na możliwość wykonywania innych zadań zleconych tej komisji przez radę w zakresie kontroli (poza wymienionymi w art. 18a ust. 3 opiniowaniem budżetu i występowaniem z wnioskiem w sprawie absolutorium) oraz na uprawnienia kontrolne innych komisji powołanych przez radę. Nie mogą one jednak wykraczać poza uprawnienia samej rady, które zostały określone w art. 18a ust. 1. (por. uchwała Regionalnej Izby Obrachunkowej w Gdańsku z dnia 29 grudnia 2011r., 301/G127/D/11, SIP LEX nr 1110291). Taki pogląd wyraził także Naczelny Sąd Administracyjny w wyroku z dnia 15 lipca 2009r. sygn. akt II OSK 663/09 (Centralna Baza Orzeczeń Sądów Administracyjnych,) : Nie ulega najmniejszej wątpliwości, że komisja rewizyjna jest wewnętrznym organem rady gminy. Płynie stąd wniosek, że jej kompetencje są pochodną kompetencji rady gminy (w szczególności komisja może kontrolować tylko takie jednostki, które podlegają kontroli rady gminy), nawet wówczas, gdy zostały jej ustawowo przydzielone, por. np. art. 18a ust. 3 zd. 1 u.s.g. Tylko w tym ostatnim przypadku rada gminy jest zobligowana do wykonywania swoich uprawnień kontrolnych za pośrednictwem komisji rewizyjnej, co oznacza, że nie może wykonywać ich samodzielnie. We wszystkich innych przypadkach, to rada gminy decyduje o sposobie wykonywania przysługujących jej kompetencji kontrolnych w stosunku do podległych jej jednostek i organów. Pośrednio ta konstatacja znajduje umocowanie w art. 18a ust. 4 u.s.g.

Na podstawie art. 18a ust. 1 rada gminy jest władna do przeprowadzania kontroli działalności gminnych jednostek organizacyjnych. Z uwagi na to, że ustawa o samorządzie gminnym posługuje się pojęciami „ gminnej osoby prawnej” (w art. 9 ust. 2, art. 98a ust. 1), „ gminnej jednostki organizacyjnej” (w art. 18 ust. 2, 18a ust. 1, art. 24a ust. 2, art. 30 ust. 2 pkt 5, art. 33 ust. 5) oraz „ jednostki organizacyjnej gminy” (w art. 24f ust. 2 i 4, art. 24h ust. 1, 3 i 5, art. 24j ust. 1, art. 24k ust. 1 i 3, art. 24m ust. 1 , art. 47 ust.1 , art. 98a ust. 1) rozstrzygnięcia wymaga, czy spółka z ograniczoną odpowiedzialnością utworzona przez gminę jest gminną jednostką organizacyjną. Wykładni ww. pojęć stosowanych w ustawie dokonał w wyroku z dnia 8 stycznia 2009 r. Wojewódzki Sąd Administracyjny w Bydgoszczy (sygn. akt II SA/Bd 878/08, SIP LEX nr 484875), w następujący sposób : Pojęcie "gminnej jednostki organizacyjnej" obejmuje zarówno jednostki organizacyjne gminy oraz gminne osoby prawne. Każdy z tych podmiotów spełnia bowiem kryteria pozwalające na objęcie go mianem jednostki organizacyjnej. Wykonuje on zadania publiczne, jest uprawniony do nawiązywania stosunków administracyjnoprawnych, został wyposażony w zespół składników osobowych, rzeczowych itd.

Pojęcie "jednostka organizacyjna gminy" oznacza gminną jednostkę organizacyjną, która dodatkowo spełnia warunek bycia częścią struktury organizacyjnej gminy (np. jako zakład czy jednostka budżetowa).

Zdaniem Sądu "gminna osoba prawna" to gminna jednostka organizacyjna, która została utworzona przez gminę i ma nadany przymiot osobowości prawnej, ponadto ma ona możliwość prowadzenia działalności gospodarczej wykraczającej poza zadania o charakterze użyteczności publicznej. Jest to podmiot wydzielony organizacyjnie, posiadający odrębne składniki majątkowe i osobowe, realizujący zadania określone odpowiednimi przepisami.

Należy stwierdzić, że każda jednostka organizacyjna gminy jest gminną jednostką organizacyjną, ale nie każda gminna jednostka organizacyjna jest jednostką organizacyjną gminy.

Przytoczone przepisy oraz ich wykładnia daje podstawę do stwierdzenia, iż spółka z ograniczoną odpowiedzialnością jest gminną osobą prawną i jednocześnie gminną jednostką organizacyjną. Jednakże tworzenie spółek z udziałem gminy reguluje ustawa z dnia 20 grudnia 1996 r. o gospodarce komunalnej (t.j. Dz. U. z 2011 r., Nr 45, poz. 236). Zgodnie z art. 10a. ust. 1 i 2 tej ustawy w spółkach z udziałem jednostek samorządu terytorialnego działa rada nadzorcza, do rad nadzorczych w spółkach z udziałem jednostek samorządu terytorialnego stosuje się przepisy Kodeksu spółek handlowych z zastrzeżeniem przepisów ustawy. Rada nadzorcza jest więc w spółkach z udziałem jednostek samorządu terytorialnego organem obligatoryjnym. Nadto od członków rad nadzorczych reprezentujących w spółce jednostki samorządu wymagane jest złożenie egzaminu w trybie przewidzianym w przepisach o komercjalizacji i prywatyzacji (art. 10a ust. 4 ustawy o gospodarce komunalnej).

Funkcjonowanie spółki z ograniczoną odpowiedzialnością reguluje ustawa z dnia 15 września 2000 r. – Kodeks spółek handlowych (t.j. Dz. U. z 2013r., poz. 1030 ze zm.). W myśl art. 212. § 1 k.s.h. Prawo kontroli służy każdemu wspólnikowi. W tym celu wspólnik lub wspólnik z upoważnioną przez siebie osobą może w każdym czasie przeglądać księgi i dokumenty spółki, sporządzać bilans dla swego użytku lub żądać wyjaśnień od zarządu. Funkcję zgromadzenia wspólników w jednoosobowej spółce z udziałem gminy sprawuje na podstawie art. 12 ust. 4 ustawy o gospodarce komunalnej organ wykonawczy gminy, w tym przypadku Burmistrz Miasta i Gminy Trzciel. Dlatego też to Burmistrz oraz rada nadzorcza posiadają kompetencje określone Kodeksem spółek handlowych do kontroli POŚ „ Mrówka” spółka z o.o. w Trzcielu

Biorąc pod uwagę powyższe stwierdzić należy, że komisja rewizyjna nie może bezpośrednio kontrolować działalności ww. spółki - nie ma prawa bezpośredniego przeglądania dokumentów finansowych spółki, zawieranych umów itp. Rada Miejska podejmując przedmiotową uchwałę w zakwestionowanym zakresie wkroczyła w kompetencje Burmistrza oraz rady nadzorczej spółki.

Rada gminy poprzez komisję rewizyjną może wykonywać w stosunku do spółek z udziałem gminy kontrolę pośrednią poprzez kontrolę działalności organu wykonawczego jako reprezentanta gminy – wspólnika.

Od niniejszego rozstrzygnięcia służy prawo wniesienia skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gorzowie Wielkopolskim, w terminie 30 dni od daty doręczenia rozstrzygnięcia, za pośrednictwem Wojewody Lubuskiego.

Zgodnie z art. 92 ust.1 ustawy o samorządzie gminnym, stwierdzenie przez organ nadzoru nieważności uchwały organu gminy wstrzymuje jej wykonanie z mocy prawa w zakresie objętym stwierdzeniem nieważności, z dniem doręczenia rozstrzygnięcia nadzorczego.

z up. Wojewody Lubuskiego
Dyrektor Wydziału Nadzoru
i Kontroli

Teresa Kaczmarek